

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра соціальної педагогіки

Силабус освітнього компонента

**ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ТА
НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Назва курсу	Інформаційно-комунікативні технології в професійній та науковій діяльності
Веб-сайт для курсу	http://do.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p><i>Мета</i> – сприяння формуванню здатності здобувачів освітнього ступеня магістра застосовувати інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) у розв’язанні комплексних проблем під час професійної і науково-дослідної діяльності, що передбачає набуття цілісних знань з ефективного використання сучасних комп’ютерних засобів для обробки та аналізу наукової інформації, формування практичних умінь і навичок застосування ІКТ для здійснення дослідницької та професійної діяльності, набуття загальної інформаційної культури.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• засвоєння знань в галузі ефективного застосування ІКТ у суміжних галузях науково-дослідної та професійної діяльності, що є основою для проведення досліджень;• формування умінь застосовувати комп’ютерні засоби для збирання, накопичення, систематизації та оброблення науково-аналітичної інформації; сучасні ІКТ-інструменти і хмарні ресурси для проведення наукових досліджень, оформлення результатів дослідження, презентації результатів наукової діяльності у різних формах;• оволодіння здатністю критично аналізувати та оцінювати інформацію, одержану із різноманітних джерел, перевіряти її на достовірність і дотримання академічної доброчесності;• оволодіння вміннями використовувати інтернет-сервіси для професійного спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у науковій і професійній діяльності.
Тривалість курсу	3 кредити, 90 годин Лекції – 12 год. (денна форма навчання), 6 год. (заочна форма навчання) Практичні заняття – 12 год. (денна форма навчання), 6 год. (заочна форма навчання) Самостійна робота – 66 год. (денна форма навчання), 78 год. (заочна форма навчання)
Результати навчання	Вивчення курсу сприяє: <i>Формуванню інтегральної компетентності:</i> здатності вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. <i>Набуттю загальних компетентностей:</i> – здатність спілкуватися іноземною мовою; – здатність генерувати нові ідеї (креативність);

	<ul style="list-style-type: none"> – здатність працювати в команді; <p><i>Набуття спеціальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність виявляти професійну ідентичність, дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими і професійними цінностями. – здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства. – здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій. <p>Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розв’язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог; – визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики; – застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; – демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв’язання завдань професійної діяльності; – розробляти, апробувати і втілювати соціальні проєкти і технології; – застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою як усно, так і письмово; – доступно й аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях; – організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, ініціювати командування та координувати командну роботу; – самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок. <p><i>Soft skills:</i> уміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Інформаційно-комунікативні технології: поняття, генеза, перспективи розвитку і застосування у професійній і науковій діяльності</p> <p>Сутність і зміст інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ). Генеза розвитку ІКТ. Історичний зміст етапу розвитку допаперових інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток паперових комунікаційних технологій. Сутність розвитку ІКТ в період технічної революції. Механічні, електричні та електронні технічні засоби, як основа розвитку нового етапу різних типів ІКТ. Історичні етапи і перспективи розвитку комп’ютерної техніки. Концепція ІКТ. Застосування ІКТ у професійній і науковій діяльності соціального працівника / соціального педагога / практичного психолога. Основні соціально-педагогічні цілі використання ІКТ.</p>

	<p>Тема 2. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності Використання ІКТ у роботі з дітьми та молоддю. Персональний блог як інструмент зміцнення позитивного іміджу соціального працівника / соціального педагога / практичного психолога. Приклади електронних засобів інформування батьків та громадськості. Використання інтернет-ресурсів для підвищення професійної компетентності соціальних працівників / соціальних педагогів / практичних психологів. Підготовка презентації і створення інтерактивного плакату з актуальної для галузі соціальної роботи / соціальної педагогіки / практичної психології теми за допомогою застосунку PowerPoint.</p> <p>Тема 3. Використання ІКТ у науково-дослідницькій діяльності Інтернет-конференція. Вебінар. Ментальна карта. Онлайн-консультація. Веб-квест. Створення тесту за допомогою Google Forms. Створення діаграми в Excel з первинними результатами (за темою дослідження здобувача вищої освіти).</p> <p>Тема 4. Наукове і методичне забезпечення професійної діяльності з використанням ІКТ Автоматичний розрахунок результатів наукового дослідження. Підготовка візуальної презентації з теми, пов'язаної з соціальною роботою / соціальною педагогікою / практичною психологією за допомогою Prezi. Створення інтерактивного плаката з актуальної проблеми соціальної роботи / соціальної педагогіки / практичної психології у графічному онлайн-редакторі.</p>
Орієнтація (на кого розрахований курс)	для другого (магістерського) рівня вищої освіти здобувачі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»
Резюме викладача	Степаненко Вікторія Іванівна – доктор педагогічних наук, доцент, в.о. директора навчально-наукового інституту педагогіки і психології, доцент кафедри соціальної педагогіки
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія» можуть отримати, звернувшись безпосередньо до викладача, який проводить заняття, або з письмовим запитом на електронну пошту викладача за адресою: viktoriyalnu@gmail.com
Попередня підготовка	Знання, отримані на освітньому рівні бакалавра
Як навчатися?	<p>Вивчення курсу передбачає формування фахових компетентностей, які складають важливе підґрунтя професійної компетентності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота за освітньою програмою «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»</p> <p>Лекція передбачає взаємодію лектора зі здобувачами при розкритті системи уявлень щодо тих чи інших явищ, процесів, понять курсу, допомагає здобувачам осмислити проблему й дійти певного висновку, спонукає їх до цілеспрямованої практичної діяльності.</p> <p>Практичне заняття передбачає організацію викладачем детального розгляду здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань.</p>

	<p>Самостійна робота здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою освітнього компонента.</p> <p>Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, відбувається за процедурою визнання результатів навчання (http://surl.li/bihoc).</p>
<p>Навчальні матеріали</p>	<p style="text-align: center;">Базові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атрошенко Т. Формування соціального досвіду учнів основної школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. <i>Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology</i>. 2017. Vol. 5. № 3. URL: http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse • Балахтар В. В. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на формування професійної компетентності особистості фахівця соціальної роботи. <i>Інформаційні технології і засоби навчання</i>. 2018. Т. 66. №4. С. 93–104. • Березан В. Необхідність використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі соціального педагога з молодшими школярами. <i>Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології</i>. 2018. № 1 (75). С. 276–293. • Данильчук Л. О. Теорія і методика соціальної профілактики торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікативних технологій: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.05 / Хмельницький національний університет, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2018. • Конівіцька Т. Я. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні риторичної компетентності майбутніх психологів. <i>Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми</i>: зб. наук. пр. Вип. 51. Київ-Вінниця: ТОВ «Планер», 2018. С. 253-276. • Степаненко В. І. Використання інформаційно-комунікативних технологій у профілактичній соціальній роботі. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка</i>. Педагогічні науки. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 80-93. • Степаненко В. І., Степаненко В. В. Використання потенціалу соціальних мереж у формуванні критичного мислення здобувачів вищої освіти. <i>Освіта та педагогічна наука. Education and Pedagogical Sciences</i>. 2022. №1 (179). С. 71–80. https://doi.org/10.12958/2227-2747-2022-1(179)-71-80 • Степаненко, В. І., Степаненко, В. В. Онлайн-сервіси і програмне забезпечення для обробки даних педагогічних і соціальних досліджень. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i>. 2022. № 1 (349). Ч.2. С. 160–168. https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-2-160-168 • Степаненко В. І. Особливості дистанційного консультування в соціальній роботі з різними категоріями клієнтів. <i>Сучасний науково-педагогічний дискурс у вирішенні освітніх проблем</i>: кол. монографія / за наук. ред. С. Я. Харченка; Держ.закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ. К.: Талком, 2021. С. 176 – 197. • Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л.М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О.А., Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.

- Berg-Beckhoff, G., Nielsen, G., and Ladekjær Larsen, E. (2017). Use of information communication technology and stress, burnout, and mental health in older, middle-aged, and younger workers – results from a systematic review. *Int. J. Occup. Environ. Health*, 23, 160–171. doi: 10.1080/10773525.2018.1436015
- Konoshenko S., Stepanenko V., Bakhov I., Diachok N., Spivak Y. (2021). The role of the media in the professional education of future social workers. *Propósitos y Representaciones*, 9 (1), e1387. Special Number: Educational practices and teacher training. doi: 10.20511/pyr2021.v9nSPE1.1387
- Recmanová A., Vávrová S. Information and communication technologies in interventions of Czech social workers when dealing with vulnerable children and their families. *European Journal of Social Work*. 2018. Vol. 21. № 6. P. 876–888. DOI: <https://doi.org/10.1080/13691457.2018.1441137>
- Mishna, F., Milne, E., Bogo, M., Pereira, L. F. (2020). Responding to COVID-19: New Trends in Social Workers' Use of Information and Communication Technology. *Clinical Social Work Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10615-020-00780-x>
- Mogilicharla Y. (2021). Information Communication Technology in Social Work Practice- An Overview. *International Journal of Innovative Research in Technology*, 7 (9), 148–150.

Додаткові:

- Алгоритм створення блогу. URL: <https://bit.ly/3LEbANW>
- Позднякова Т. Є. Візуалізація та структурування інформації за допомогою ментальних карт на уроках біології: наук.-метод. посіб. Рівне: РОІППО, 2018. 50 с.
- Салюк М. А., Кутовий К П., Аршава І. О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні як чинник розвитку метакогнітивної компетентності студентів. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 5. Т. 1. С. 57–62.
- Сорока П.М., Харченко В. В. Практикум з інформаційних систем в управлінні організацією: навч. посіб. К.: ЦП «Компринт», 2017. 378 с.
- Створення презентації в PowerPoint. URL: <https://bit.ly/3Uuxven>
- PowerPoint – Створення презентації. Анімація. URL: <https://bit.ly/3dEiMNI>
- Урок Інтерактивний плакат Літнарівч URL: <https://bit.ly/3S7DqV6>
- Створення презентації у сервісі Prezi URL: <https://bit.ly/3C37Hik>
- Створення презентації за допомогою он-лайн сервісу prezі.com URL: <https://bit.ly/3Lzj17J>
- Створення діаграми URL: <https://bit.ly/3Sr9QJT>
- Створення діаграм в MS Excel. Комбінована діаграма URL: <https://bit.ly/3S8Csb1>
- Створення тестів за допомогою Google Forms URL: <https://bit.ly/3S4Zik0>
- Олександра Сологуб. Створюємо тести засобами Google форми, налаштовуємо, додаємо формули, зображення URL: <https://bit.ly/3R80OAt>
- Dodge B. Creating WebQuests. URL: <http://webquest.org/>
- Ninaus, K., Diehl, S., and Terlutter, R. (2021). Employee perceptions of information and communication technologies in work life, perceived burnout, job satisfaction and the role of work-family balance. *J. Bus. Res.* 136, 652–666. doi: 10.1016/j.jbusres.2021.08.007

	Інформаційні ресурси			
	<ul style="list-style-type: none"> • Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua • Офіційний сайт дошкільного навчального закладу №6 «Шоколадка». Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі. URL: http://surl.li/aofkh • Освітній портал «Урок-UA». URL: https://urok-ua.com/ • Пенсійний фонд України URL: https://www.pfu.gov.ua/2797-pro-reyestr/ • Центр інформатики, інформаційно-комунікативних технологій і дистанційної освіти. URL: http://ict.ippo.edu.te.ua/ 			
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.			
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації).			
Форми контролю	<p><i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати свої знання. <i>Поточний контроль</i> здійснюється за допомогою тестування; усного опитування; письмового контролю. <i>Підсумковий контроль</i> – екзамен. Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання практичних завдань, контрольних модульних робіт, завдань для самостійної роботи. Максимальна оцінка становить 100 балів. Мінімальна кількість балів для отримання екзамену – 50.</p>			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	Вид діяльності	Критерії оцінювання	Бали	
	Виконання практичних занять	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури.	0-60	
	Виконання завдань для самостійної роботи	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем. Здобувач виконує два завдання на вибір із запропонованого переліку.	0-20	
	Контрольна модульна робота	Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю. Здобувач виконує контрольну модульну роботу у формі тестування.	0-20	
	Усього за курс		100	
	Критерії рейтингу			
	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
	90 – 100	A	відмінно	Зараховано
	83-89	B	Добре	
75-82	C			

		63-74	D	Задовільно	
		50-62	E		
		21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
		0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Формат і політика курсу	<p>У курсі «Інформаційно-комунікативні технології в професійній та науковій діяльності» логічно об'єднані тематичні блоки, що включають лекції, практичні заняття, контрольну модульну роботу у формі тестування, консультації, спрямовані на формування програмних результатів.</p> <p>Практичні заняття включають елементи опитування, тестування, бесід та обговорення, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи.</p> <p>Здобувач і викладач несуть спільну відповідальність для досягнення мети курсу, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань курсу.</p> <p>Викладач консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання практичних завдань, завдань для самостійної роботи, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>				
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://surl.li/dizak), відповідних принципів академічної доброчесності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. 				
Feedback курсу	<p>Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка – Digital Office, за допомогою платформ Google Meet, Microsoft Teams.</p>				